

**ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА**

**МІЩАНЧУК Вікторія Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки Криворізького державного педагогічного університету.

**Наукові інтереси:** теорія і методика мистецької освіти, використання інноваційних технологій у сучасній мистецькій освіті в Україні.

**INFORMATION ABOUT THE AUTHOR**

**MISHCHANCHUK Viktoriia Mykolaivna** – Candidate of Pedagogic Sciences, Head of the Department of Musicology, Instrumental and Choreographic preparation of Kryvyi Rih State Pedagogical University.

**Circle of scientific interests:** theory and methodology of artistic education, use of innovative technologies in contemporary artistic education in Ukraine.

*Дата надходження рукопису 05. 04. 2017 р.*

УДК: 373.5.016:7

**МОГІЛЕЙ Ірина Владиславівна** –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки Криворізького державного педагогічного університету  
e-mail: mogileyiv@gmail.com

**РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ  
НА УРОКАХ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ**

**Постановка та обґрунтування актуальності проблеми.** В умовах реалізації Державної національної програми «Освіта» перебудова технологій навчання відкриває перед дитиною можливості як для самопізнання, так і прояву своїх творчих сил. Вищою метою навчально-виховної діяльності стає пробудження у дитини прагнення до співтворчості, оскільки будь-яка творчість, з одного боку, є найбільш повним втіленням пізнання реальної дійсності, а з іншого – оптимальним проявом сутнісних сил людини, який полягає у творенні якостей особистості, необхідних для її продуктивної творчої роботи.

Світ художньої культури займає особливе місце в розвитку творчої активності школярів. По-перше, розвиток уяви, асоціативного мислення, емоційності, чутливості та інших якостей, що входять до структури творчої активності, не складає абсолютно ізольованої діяльності. По-друге, розвиток творчої активності має велике значення, оскільки збагачує особу духовно. Успіх творчої діяльності залежить від наявності в учнів мотивів навчання, позитивного ставлення до процесу засвоєння художніх знань. Вчитель має сприяти тому, щоб процес навчання на уроці був творчим, ставити перед школярами цікаві творчі завдання.

Задля розв'язання окресленої проблеми важливий пошук нових та сучасних форм, методів та засобів. Основними формами розвитку творчої активності старшокласників є уроки художньої культури, мистецтвознавчі

гуртки, позакласна художня діяльність, програвання творчих ситуацій, розповідь, бесіда на творчу тему. Серед можливих шляхів варто зазначити використання на уроках художньої культури різноманітних творчих завдань, які формують духовну потребу у постійному спілкуванні зі світом прекрасного. Водночас існують суперечності між необхідністю навчання, орієнтованого на формування особистості, здатної активно й творчо реагувати на мистецтво, і незначною кількістю відповідних, достатньо обґрунтованих дидактичних матеріалів; потребою розуміння сутності творчої активності й невизначеністю розробки цього складного особистісного утворення; доцільністю використання цілої низки творчих завдань для розвитку творчої активності старшокласників. Визначені суперечності складають суть обраної нами проблеми.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблема творчості та творчого розвитку особистості розглядається досить ґрунтовно у дослідженнях відомих представників філософської думки, психологів, педагогів (Аристотель, М. Бердяєв, Г. Гегель, А. Івін, І. Кант, Б. Лезін, І. Палашкіна, Сократ, В. С. Соловйов, Л. Фейербах, В. А. Цапков; Р. Арнхейм, Л. Виготський, Н. Лейтес, С. Рубінштейн, Б. Теплов, Е. Фромм, П. Якобсон; А. Алексюк, В. Андреев, М. Блох, І. Гадалова, В. Євдокимов, І. Лернер, Л. Момот, В. Сухомлинський, Н. Тализіна, І. Фелющенко).

З точки зору філософської науки, творчість – це атрибут людської діяльності, її необхідна, суттєва, невід’ємна якість. Вона визначила виникнення людини і людського суспільства, є підставою подальшого прогресу матеріального та духовного виробництва. Творчість – це вища форма активності і самостійності в діяльності людини та суспільства. Творчість містить в собі елемент нового, передбачає оригінальну і високопродуктивну діяльність, здатність до рішення проблемних ситуацій. Діапазон творчості охоплює дії від нестандартного рішення простого завдання до реалізації унікальних потенцій індивіда у певній галузі.

Філософія розглядає творчість, уяву і фантазію як діяльність, що передбачає створення уявлень і розумових ситуацій, які ніколи в цілому не сприймалися людиною в дійсності. Глибоку розробку проблеми творчості знаходимо у працях філософів (Г. Гегель, І. Кант, Л. Фейєрбах та інші). Зокрема, показано роль і здатність розуму до творчої продуктивної уяви (І. Кант); розглянуто творчість як діяльність, що народжує світ, ототожнено поняття «розвиток» і «творчість» (Г. Гегель); розроблено проблему діалогу, людського спілкування, за допомогою якого через співтворчість здійснюється певний розвиток і розкриття талантів, творчих сил людини, доведено, що процес творчості здійснюється через синтез чуттєвого буття, безпосереднього предметного світу, мислення, розуму (Л. Фейєрбах) [7].

Проблема творчості активно досліджувалась психологами. Психологічні тлумачення творчості ніколи не були самостійними, незалежними від філософських концепцій. Історія психології показує, що розуміння творчого процесу визначається філософською позицією дослідника.

Психологічні словникові джерела визначають творчість як діяльність людини, спрямовану на створення духовних і матеріальних цінностей, проіняту елементами нового, вдосконалення, збагачення, розвитку; здатність творити, бути творцем; сукупність створеного кимось унаслідок такої праці.

Підхід до визначення творчості німецьким соціальним психологом Е. Фроммом як здатності дивуватися і пізнавати, вміння знаходити рішення в нестандартних ситуаціях, спрямованість на відкриття нового і здатність до глибокого усвідомлення свого досвіду дає змогу стверджувати, що критерієм творчості є не лише якість результату, а й характеристики і

процеси, які активізують творчу продуктивність [9].

Слід зазначити, що вчені по-різному трактують прояви творчості у її різновидах. Отже, поняття «творчість» можна тлумачити залежно від теоретичної позиції автора. Проте слід виділити загальну для всіх визначень ознаку, а саме: майже у всіх випадках творчість визначається як новизна реагування на певну ситуацію. Американський психолог Р. Арнхейм визначає творчість як процес. На його думку, не можна судити про творчість лише за тим об’єктом, який вона виробляє. Творчість – це повне розгортання знань, дій та побажань [2].

Л. Виготський зазначав, що творчість має місце не лише там, де створюється щось абсолютно нове, а й там, де людина вносить своє розуміння, щось по-своєму створює, змінює, групує вже створене. Творчість є вищою формою активності особистості. Її завданням має бути розвиток інтересів, уявлень учнів, образного мислення, емоційності, вільне опанування мовою мистецтва як засобу вираження свого особистого ставлення до тих чи інших явищ життя. Також творчість слід розглядати як процес, що передбачає тісний взаємозв’язок між сприйняттям і діяльністю. При цьому відбувається дієве перетворення отриманих знань та емоцій, що виливаються у продукт особистої творчості, а також в інтенсивний розвиток здібностей людини до художньої творчості. Учень, що сприймає твір мистецтва, повинен сам, у певному розумінні, стати творцем. Завдання вчителя полягає у тім, щоб, по-перше, вчасно помітити в учневі начала художньо-творчих рис, по-друге, зосередити увагу на їхньому розвитку, і, по-третє, застерегти від згасання. Адже в умовах шкільного навчання зародки творчості в учнів часто не лише не одержують підтримки, а й просто не помічаються чи не приймаються вчителями [4].

У науково-педагогічних дослідженнях проблема формування в учнів досвіду творчої діяльності займає значне місце. Про це свідчать праці А. Алексюка, В. Андрєєва, С. Горбенка, І. Лернера, Н. Тализіної та інших. Учені зазначають, що засвоєння досвіду творчої діяльності проходить в процесі його здійснення; встановлюють, що процес вирішення проблеми за умови самостійного здійснення всіх його етапів є процес творчої пошукової діяльності. Тож творчий процес можна поділити на певні етапи: 1) виникнення творчої ситуації; 2) евристичний етап; 3) етап завершення. На кожному з цих етапів учень виявляє свої важливі якості. На першому етапі у нього

проявляється почуття новизни, чутливість до суперечностей, схильність до творчого сумніву. Другий етап характеризується проявом інтуїції, творчої уяви, почуттям краси, нестандартністю мислення, емоційною збудженістю, здатністю знаходити аналогії. На третьому етапі виявляється самокритичність, намагання довести справу до свого завершення, обґрунтованість результатів творчості, достатній рівень знань, умінь та навичок школяра.

Окремим напрямком сучасних досліджень психолого-педагогічної науки є дослідження креативності. Н. Вишнякова визначає креативність як притаманний багатьом особистостям процес і комплекс інтелектуальних та особистісних особливостей індивіда, що сприяє самостійному висуванню проблем, генеруванню більшої кількості оригінальних ідей та нешаблонному їхньому рішенню. Важливо підкреслити нетотожність поняття «креативність» і «творчість», адже сутність поняття креативність йде від інтелектуальних та особистісних особливостей індивіда, а сутність творчості передусім пов'язана з діяльністю людини [3].

Як же долучити школярів до процесу творчості? Зазначимо, що кожний учень має живу фантазію й потребу творити. Про реальність і навіть необхідність творчого розвитку учнів наголошують не лише психологи (П. Блонський, Л. Виготський, Б. Теплов), але й багато педагогів. Зокрема, дослідження Н. Ветлугіної в галузі музичного мистецтва довели, що вже школярі молодшого шкільного віку здатні до імпровізації, люблять складати невеликі мотиви, фрази-відповіді на речення й слова, задані ритмічні рисунки. На природних творчих задатках дітей ґрунтуються методики Г. Шатковського, Б. Шеланова, С. Мальцева, Б. Яворського та інших.

Творча активність особистості – одне з ключових понять загальної теорії творчості. Розкривши загальний погляд на проблему творчості в різних наукових сферах, зупинимося на категорії активності, яка є однією із центральних у психолого-педагогічній науці. Вона досліджується в роботах К. Абульханової-Славської, А. Джидар'ян, С. Рубінштейна, Д. Фельдштейна.

Так, активність – це процес, дія, вчинок, поведінка, діяльність, життєдіяльність тощо. Активність зазвичай зіставляється із близькою до неї категорією діяльності. При цьому деякі автори розглядають активність як характеристику діяльності людини, що протиставляється пасивній діяльності.

К. Абульханова-Славська визначає активність як одну з характеристик людської діяльності, що відображає її здатність до саморозвитку, саморуху через ініціювання суб'єктом цілеспрямованих продуктивних предметних дій. Автор наголошує, що співвідношення між категоріями активності і діяльності можна встановити на основі діалектики часткового й загального. Якщо діяльність передбачає соціально-нормативні форми, структури, способи і вимоги, що застосовуються щодо результату, то активність завжди конкретна, індивідуальна і означає самостійність суб'єкта, який здійснює діяльність [1].

На основі розуміння і визначення понять «творчість» і «активність» учені формулюють поняття «творча активність». Так, ми поділяємо думку І. Гадалової, яка під творчою активністю особистості розуміє особливу здатність, яка проявляється в цілеспрямованій діяльності і є внутрішньою необхідною для людини. Вона характеризується ініціативним, свідомим пошуком, зосередженням розумових, емоційних, психологічних зусиль на об'єкті творчості [5].

**Мета статті** – висвітлення можливих шляхів формування творчої активності учнів старшої вікової категорії на уроках художньої культури.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Одним з активних шляхів розвитку творчої активності старшокласників є творчі завдання (Н. А. Ветлугіна та інші), які ставлять учнів перед необхідністю самостійно комбінувати, імпровізувати, створювати власну художню продукцію. Призначення їх полягає й у тім, щоб викликати стрій відповідних почуттів, готовність до пошуків нових способів дій, вони допомагають учневі «увійти» в уявлену ситуацію. Творчі завдання – це творчість за участю вчителя, який організує середовище, умови, матеріали, створює ситуації, спонукає школярів до творчих дій. Використання творчих завдань дозволяє забезпечити динаміку розвитку творчої активності (художньо-образного втілення власного задуму) доступними учням засобами художньої виразності.

І. Фелющенко зазначає, що розвитку творчої активності старшокласників сприяють виконання творчо-реферативних робіт; творча репрезентація основних понять художньої культури; розуміння основних естетичних категорій, що відіграють значну роль у сприйнятті й оцінці художніх творів, дають імпульс до творчості; проведення інсценівок; інтерпретація творів

образотворчого мистецтва тощо [8].

Наведемо приклади творчих завдань, що можуть бути запропоновані старшокласникам на уроках художньої культури:

Завдання «*Діалог з майстром*». Учні демонструються графічні роботи В. Ван-Гога, виконані тушшю-паличкою і пропонується зобразити обраний мотив з натури у стилі цього майстра.

Завдання «*Ми малюємо музику*». Учні необхідно створити серію композицій або добір ілюстрацій під враженням від окремого музичного твору або музичного циклу. Пропонуються твори: «Чаклунка» В. Лобоса, «Володимирка» із циклу «Картини російських живописців» І. Шамо, цикли «Пори року» П. Чайковського, «Відгомін століть» Г. Саська, «Замки Луари» Л. Дичко, «Закарпатські новелетти» Б. Фільц.

Завдання «*Поетичний або образотворчий турнір на тему природи*». Суть завдання полягає у тім, що наступний вірш або малюнок постає як продовження першого. Завдання проводиться як командне змагання.

Завдання «*Уяви собі*». Це словесна замальовка власних уявлень. Наприклад, яким було в минулому житті яблуко? (квітка, стіл, папір, олівець)

Або уявіть собі таку гіпотетичну ситуацію – зустріч Робінзона Крузо і Гулівера в Англії. Як, на Вашу думку, відбудеться їхнє знайомство?

Завдання «*Вікторина з використанням репродукцій двох відомих художників*». Завдання проводиться як командне змагання. Користуючись репродукціями Т. Шевченка та М. Мурашка, одна команда задає свої запитання іншій команді. Після отримання відповідей команди міняються ролями.

Завдання «*Образна метафора*». Пропонується замалювати камінь в образі тварини, будь-якого предмета або людини. Завдання, яке розвиває фантазію, виконується старшокласниками індивідуально.

Завдання «*Створи сценарій*». Необхідно розташувати навмисно переплутані абзаци в оповіданні К. Паустовського «Золота троянда» так, щоб вийшов сценарій фільму.

Завдання «*Колективний триптих «Мотиви природи»*». Кожний наступний малюнок виконується на папері як продовження попереднього, але *що* на ньому намальовано – для наступного учасника невідомо. Завдання пропонується для виконання учнями середніх, старших класів та їхніми батьками.

Завдання «*Ритмічний орнамент*». Необхідно створити із запропонованих

різноколірних геометричних фігурок ритмічну композицію. Фігури учень розташовує між двома заданими паралельними лініями.

Завдання «*Оживи образ-річ натюрморту*». Щоб зрозуміти мову натюрморту, необхідно «оживити» його образи-речі, вдихнути в них струмінь життя, виходячи з того, що «кожна річ має свій характер, свою душу». Учень вибирає певну річ і, перевтілюючись в цей образ, розповідає про нього від першої особи. Наприклад, «Я – книга...» або «Я – свічник» тощо.

Оскільки характерною психологічною особливістю старшого шкільного віку є потреба у самовизначенні, то основним завданням стає розкриття конфліктів цілісного художнього процесу в різних історичних умовах, виявлення діалогічної природи творчості, а також спільності та відмінності у творчих методах митців. У цей період форма висловлювання про твір набуває більш етичного характеру. Увага старшокласників спрямовується на сприймання емоційного тону твору, його пафосу, пошуки співвідношення точок зору автора та учнів. Найдоцільнішим прийомом спілкування у цей період є колективне обговорення. Творча активність учнів стимулюється складними запитаннями, а саме:

– Як би ти назвав цей твір?

– Як би ти розповів про нього людині, яка його не знає, але щоб вона могла скласти про нього уявлення?

– Яка головна думка автора? Що він хотів передати у цьому творі?

– За допомогою яких засобів автор реалізував свій задум?

В основній школі творчі завдання ускладнюються і набувають більш детального характеру. Основна увага приділяється аналітичним завданням такого типу:

– Визначте, які засоби використав письменник у змалюванні природи, а які – живописець. Назвіть улюблений твір живопису, обґрунтуйте свій вибір.

– Порівняйте за настроєм картину «Ніч на Дніпрі» А. Куїнджі та фрагмент з поеми О. Пушкіна «Тиха українська ніч», знайдіть музичний аналог до цих творів.

Доцільно запропонувати учням завдання «*Мої роздуми про великих митців*». Необхідно ознайомитися з проблемними запитаннями-роздумами, дати на них відповіді. Варіант завдання – «Поговоримо про Баха?!».

Що тебе приваблює в особистості Й. С. Баха:

– Може загадки життя і творчості цієї людини? Яка найбільш вражаюча?

– А може доброзичливість, дбайливість, клопітність, скромність, багатство душі? Який факт з особистого життя тобі особливо привабливий?

– А може прагнення не зрадити своїм особистим ідеалам? Однак це ж привело до побутових, життєвих негараздів...

– Зізнайся, що б ти хотів перейняти у Й. С. Баха для себе?

Або завдання «Самоаналіз». При рефлексії щодо сприйняття твору мистецтва вчителю необхідно з'ясувати, чи розуміє учень: створене митцем (в широкому смислі слова); автора (його задум, позицію, оцінку); самого себе (свої відчуття, думки, враження). Вчитель оцінює здатність учня сприймати іншу точку зору, інший погляд та досвід рефлексії.

Учню необхідно описати картину з точки зору одного з уявлених персонажів (за особистим вибором): професійного критика; журналіста-початківця; вчителя художньої культури; випадкової людини.

Зоровий ряд: Л. да Вінчі Джоконда; Рафаель Сікстинська мадонна; Ель Греко Вознесіння Богородиці; С. Далі Передчуття громадянської війни; П. П. Рубенс Святе сімейство; Рембрандт Повернення блудного сина.

У процесі вивчення шкільного предмета «Художня культура» творча активність старшокласників виявляється у сприйманні творів мистецтва, а також написанні відгуків, рецензій на відвідувані художні виставки, театральні вистави, концерти, проведенні конкурсів на кращий план шкільного інтер'єру та кабінету художньої культури, організації й проведенні свят, вечорів, мистецьких олімпіад, а також у процесі створення власної художньої продукції (віршів, пісень, малюнків, карнавальних костюмів, театральних декорацій тощо).

**Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку.** Таким чином, використання творчих завдань на уроках художньої культури сприяє ефективному розвитку творчої активності школярів, прагнення до творчого успіху, самореалізації та самовдосконалення. Виконання творчих завдань на уроці передбачає збудження в учнях інтересу, потреби розвивати власні творчі можливості та бажання опанувати світ художньої культури, що завдяки своїй поліфункціональній та художньо-образній природі має можливість культивувати духовність, формувати естетичне середовище, культурну атмосферу життя; створює гармонію понятійного й образного,

забезпечує комплексність формування творчої особистості.

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Абульханова-Славская К. А. Активность и сознание личности как субъекта деятельности / Ксения Александровна Абульханова-Славская // Психология личности / под ред. Б. Ф. Ломова. – Москва, 1989. – С. 14–21.
2. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Рудольф Арнхейм. – Москва: Прогресс, 1974. – 265 с.
3. Вишнякова Н. Ф. Креативная акмеология. Психология высшего образования: монография / Наталья Федоровна Вишнякова. – Минск: Дзбор, 1999. – 238 с.
4. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте: психологический очерк / Лев Семенович Выготский. – [3-е изд.]. – Москва: Просвещение, 1991. – 93 с.
5. Гадалова І. М. Історія музичного виховання: навч. посібник / Ірина Михайлівна Гадалова. – Київ: КДП, 1991. – 118 с.
6. Мінасян Н. Г. Художня культура: творчі завдання, тести, кросворди / Наталія Мінасян. – Київ: Шкільний світ, 2011. – 120 с.
7. Палашкіна І. В. Творчість у контексті сучасної парадигми виховання // Гуманітарні науки. – 2002. – №1. – С. 22–30.
8. Фелющенко І. В. Тренінг як засіб розвитку творчих здібностей школярів на уроках художньої культури / І. В. Фелющенко // Рідна школа. – 2014. – №12. – С. 21–27.
9. Фромм Э. Иметь или быть? / Эрих Фромм; [пер. с англ. Э. Телятниковой]. – М.: АСТ; Астрель, 2010. – 320 с.
10. Щолокова О. П. Методика викладання світової художньої культури: підручник / Ольга Пилипівна Щолокова. – Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – 194 с.

#### REFERENCES

1. Abulkhanova-Slavskaya, K. A. (1989). *Aktivnost i soznaniye lichnosti kak subyekt deyatel'nosti*. [Activity and consciousness of a person as a subject of activity]. Moskva.
2. Arnheim, R. (1974). *Iskusstvo i vizualnoye vospriyatiye*. [Art and visual perception]. Moskva: Progress.
3. Vishnyakova, N. F. (1999). *Kreativnaya akmeologiya. Psikhologiya vysshego obrazovaniya: monografiya*. [Creative acmeology. Psychology of higher education: monograph]. Minsk: Debora.
4. Vygotsky, L. S. (1991). *Voobrazheniye i tvorchestvo v detskom vozraste: psikhologicheskiy ocherk*. [Imagination and Creativity in Childhood: A Psychological Sketch]. Moskva: Prosveshcheniye.
5. Hadalova, I. M. (1991). *Istoriya muzychnoho vykhovannya: navch. Posibnyk*. [History of musical education: teach. Manual]. Kyiv.
6. Minasyan, N. G. (2011). *Khudozhnya kultura: tvorchy zavdannya, testy, krossvordy*. [Art culture: creative assignments, tests, crosswords]. Kyiv: Shkilnyy svit.

7. Palashkina, I. (2002). *Tvorchist u konteksti suchasnoyi paradyhmy vykhovannya*. [Creation in the context of modern education paradigm]. Kyiv.

8. Felyuschenko, I. V. (2014). *Treninh yak zasib rozvytku tvorchykh zdibnostey shkolyariv na urokakh khudozhnoyi kultury*. [Training as a means of development of creative abilities of students in class artistic culture]. Kyiv: Ridna shkola.

9. Fromm, E. (2010). *Imet ili byt?* [To have or to be?]. Moskva: Astrel.

10. Shchokolova, O. P. (2007). *Metodika vkladannya svitovoi khudoz'oi kulturi: pidruchnik*. [Technique of the exhibition of the art culture: pidruchnik]. Kyiv.

**ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА**  
**МОГІЛЕЙ Ірина Владиславівна** –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки Криворізького державного педагогічного університету.

**Наукові інтереси:** педагогіка і методика мистецької освіти, естетичне виховання школярів засобами мистецтва.

**INFORMATION ABOUT THE AUTHOR**

**MOGILEY Irina Vladislavivna** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Department of musicology, instrumental and choreographic training of the Krivoy Rog state pedagogical University.

**Circle of scientific interests:** pedagogy and methodology of art education, aesthetic education of pupils by means of art.

*Дата надходження рукопису 25. 04. 2017 р.*

УДК: 784.1:378.096(477)

**МОЛОДІЙ Ольга Романівна** – заслужена артистка України, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування Інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»  
e-mail: mamamela@ukr.net

**ОБУХ Людмила Василівна** – кандидат мистецтвознавства, асистент кафедри виконавського мистецтва Інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»  
e-mail: obuchmila@bigmir.net

**ІНТОНАЦІЙНИЙ САМОКОНТРОЛЬ ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У КЛАСІ ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ**

**Постановка та обґрунтування актуальності проблеми.** Докорінні соціально культурні та економічні зміни в Україні вимагають відповідних перетворень у системі професійної освіти, зокрема такої її галузі, як музична та музично-педагогічна підготовка спеціалістів. Суспільству як ніколи необхідні компетентні професіонали.

У сучасному музичному виконавстві питання самоопанування, самоактивації та креативності у вирішенні поставлених завдань актуальне саме тому, що безпосередньо впливає на популярність та відповідну винагороду у певних еквівалентах. Така мотивація стимулює творчий самоконтроль, що позначається на якості виконання. У процесі підготовки майбутнього вокально-хорового виконавця важливого наголосу набуває питання

самоконтролю студента у ракурсі вокальної інтонації як, власне, основи самоконтролю.

Як свідчать опрацьовані нами наукові розвідки, інтонаційний самоконтроль, як одна із сторін навчальної діяльності, так чи інакше присутній на всіх етапах і формах навчальної підготовки майбутнього виконавця. Проте розвивається він переважно неусвідомлено з боку студента.

Можливості набуття навичок інтонаційного самоконтролю в навчальній діяльності студентів можуть бути розширені завдяки систематичній, цілеспрямованій праці педагога, за умови розвитку у майбутніх фахівців внутрішнього прагнення до досягнення стабільних результатів, формування потреби постійно контролювати власні дії, прогнозувати і корегувати їх.